

บทที่ 3

การวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

3.1 หลักและแนวคิดในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในระยะ 5 ปี พ.ศ.2556-2560 ยึดหลักและแนวคิดการพัฒนาที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับแนวนโยบายและทิศทางการพัฒนาในระดับต่าง ๆ ทั้ง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) แนวนโยบายรัฐบาล กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (ร้อยเอ็ด-ขอนแก่น-มหาสารคาม-กาฬสินธุ์) แผนพัฒนาจังหวัดขอนแก่น และนโยบายนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ได้แถลงต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตลอดจนภารกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่บัญญัติไว้ในระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังคำนึงถึงศักยภาพการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น และปัญหา ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยน้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางปฏิบัติ ที่เน้น “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และ “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดขอนแก่น ให้อยู่ดีมีสุข ควบคู่ไปกับการพัฒนาความสมดุลทุกมิติการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นองค์รวม เพื่อให้ขอนแก่นเป็นเมืองน่าอยู่ โดยทิศทางการพัฒนาในระดับต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับกรอบแนวคิดในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่สำคัญมีดังนี้

3.1.1 นโยบายและทิศทางการพัฒนาประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559)

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) มีแนวคิดที่ต่อเนื่องจากแนวคิดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8-10 โดยยังคงยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” รวมทั้ง “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติ

ทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 มุ่งสร้างภูมิคุ้มกัน ในมิติต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน โดยนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งเสริมสร้างให้แข็งแกร่งเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศที่สำคัญได้แก่ การเสริมสร้างทุนสังคม (ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนทางวัฒนธรรม) ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว และชุมชน สามารถจัดการความเสี่ยง และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม สำหรับการเสริมสร้างทุนเศรษฐกิจ (ทุนกายภาพ

ทุนทางการเงิน) มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง โดยใช้ภูมิปัญญา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ให้มีความสำคัญกับการปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ บนพื้นฐานการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ในส่วนการเสริมสร้างทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตร มุ่งสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้า จากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการเพิ่มบทบาทไทยในเวทีประชาคมโลก โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ยุทธศาสตร์ดังนี้

รูปที่ 6 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559)

6 ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- ① ยุทธศาสตร์การการสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- ② ยุทธศาสตร์การพัฒนาคอนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน
- ③ ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน
- ④ ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน
- ⑤ ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม
- ⑥ ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

1. ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว และชุมชน เพื่อให้เป็นสังคมที่มีคุณภาพ สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงและบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ทุกคนในสังคมไทยสามารถเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่ครอบคลุมทั่วถึงและมีคุณภาพเท่าเทียมกัน มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานในการสร้างอาชีพและรายได้ที่มั่นคง ได้รับการคุ้มครองสิทธิ ผลประโยชน์และความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างเท่าเทียม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี ภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส ยึดประโยชน์ส่วนรวม และเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในกระบวนการพัฒนาประเทศ

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน มุ่งเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกันเพื่อเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในคุณธรรม จริยธรรม มีความเพียร และรู้คุณค่าความเป็นไทย มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งและสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้คนในชุมชน และเป็นพลังทางสังคมในการพัฒนาประเทศ

3. ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน เพื่อให้เป็นฐานการผลิตอาหารและพลังงานที่มีความมั่นคง โดยการเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร อาหารและพลังงาน บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นและความรู้สร้างสรรค์ การสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน ปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสาขาบริการที่มีศักยภาพบนพื้นฐานของนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ พัฒนารูปร่างสร้างสรรค์และเมืองสร้างสรรค์ เพิ่มผลิตภาพของภาคเกษตร และสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาภาคอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมฐานความรู้เชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ สร้างความมั่นคงด้านพลังงาน

5. ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาฐานการผลิตและการลงทุนของประเทศให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งเชื่อมโยงกับการผลิตในประเทศ พัฒนาความร่วมมือแบบหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนบนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกันทั้งในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาค และสร้างปฏิสัมพันธ์ในความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างสร้างสรรค์ เตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังคนในทุกภาคส่วนให้มีทักษะที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ควบคู่ไปกับการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านขนส่งและระบบโลจิสติกส์ ภายใต้อบรวมมืออนุภูมิภาค และเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีการพัฒนาภายในประเทศ ตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่นให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง

6. ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับกระบวนการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมยกระดับขีดความสามารถในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ควบคุมและลดมลพิษ และพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและเป็นธรรมอย่างบูรณาการ สร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขสิ่งแวดล้อมและวิกฤตภาวะโลกร้อน และเพิ่มบทบาทประเทศไทยในเวทีประชาคมโลกที่เกี่ยวข้องกับกรอบความตกลงและพันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

นโยบายรัฐบาล นายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2554 ซึ่งนโยบายของรัฐบาลมีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ

1. เพื่อนำประเทศไทยไปสู่โครงสร้างเศรษฐกิจที่สมดุลมีความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศมากขึ้น ซึ่งจะเป็พื้นฐานที่สำคัญของการสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน การพัฒนาคุณภาพและสุขภาพคนไทยในทุกช่วงวัยถือเป็นปัจจัยชี้ขาดความสามารถในการอยู่รอดและแข่งขันได้ของเศรษฐกิจไทย
2. เพื่อนำประเทศไทยสู่สังคมที่มีความปรองดองสมานฉันท์และอยู่บนพื้นฐานของหลักนิติธรรมที่เป็นมาตรฐานสากลเดียวกันและมีหลักปฏิบัติที่เท่าเทียมกันต่อประชาชนคนไทยทุกคน
3. เพื่อนำประเทศไทยไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 อย่างสมบูรณ์ โดย สร้างความร่วมมือและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินไว้ โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ระยะ คือ ระยะเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก และระยะการบริหารราชการ 4 ปีของรัฐบาล

นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก มี 16 ข้อ ดังนี้

1. สร้างความเข้าใจร่วมกันของประชาชนในชาติ ให้เกิดความสมัครสมานสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. การแก้ไขและป้องกันปัญหาเสพติด กำหนดเป็น “ วาระแห่งชาติ ” โดยยึดหลักนิติธรรมในการปราบปรามลงโทษผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้มีอิทธิพล ผู้ประพฤติมิชอบ บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด
3. ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐอย่างจริงจัง โดยยึดหลักความโปร่งใสและมีธรรมาภิบาล
4. ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการและเร่งรัดขยายเขตพื้นที่ชลประทาน

ให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งได้ และจัดหาแหล่งน้ำในระดับไร่นาและชุมชนอย่างทั่วถึง

5. เร่งนำสันติสุขและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนกลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

6. เร่งฟื้นฟูความสัมพันธ์และพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและเร่งดำเนินการตามข้อผูกพันในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558

7. แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและผู้ประกอบการเนื่องจากภาวะเงินเฟ้อและราคาน้ำมันเชื้อเพลิง

8. ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเพิ่มกำลังซื้อภายในประเทศ สร้างสมดุลและความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพให้แก่ระบบเศรษฐกิจมหภาค เช่น พักหนี้ครัวเรือนของเกษตรกรรายย่อยและผู้มีรายได้น้อยที่มีหนี้ต่ำกว่า 500,000 บาท อย่างน้อย 3 ปี และปรับโครงสร้างหนี้ผู้ที่มีหนี้เกิน 500,000 บาท ให้แรงงานมีรายได้อันเป็นวันละไม่น้อยกว่า 300 บาท ให้มีมาตรการภาษีเพื่อลดภาระการลงทุนสำหรับสิ่งจำเป็นในชีวิตของประชาชนทั่วไป ได้แก่ บ้านหลังแรกและรถยนต์คันแรก

9. ปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้เหลือร้อยละ 23 ในปี พ.ศ.2555 และลดลงเหลือร้อยละ 20 ในปี พ.ศ.2556

10. ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยเพิ่มเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชน แห่งละ 1 ล้านบาท จัดตั้งกองทุนสตรี จัดงบประมาณเข้าหมู่บ้านและชุมชน (SML)

11. ยกระดับราคาสินค้าเกษตรและให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุน เช่น รับจำนำสินค้าเกษตรกร การออกบัตรเครดิตสำหรับเกษตรกร

12. เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งในและนอกประเทศโดยประกาศให้ปี พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๕ เป็นปี “มหัศจรรย์ไทยแลนด์” (“Miracle Thailand” Year)

13. สนับสนุนการพัฒนางานศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการสร้างเอกลักษณ์และการผลิตสินค้าในท้องถิ่น เช่น สนับสนุนโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

14. พัฒนาระบบประกันสุขภาพ (30 บาท รักษาทุกโรค) จัดให้มีมาตรการลดปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อสุขภาพและภาวะทุพโภชนาการที่นำไปสู่การเจ็บป่วยเรื้อรัง มาตรการป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจร

15. จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์แท็บเล็ตให้แก่โรงเรียน

16. เร่งรัดและผลักดันการปฏิรูปการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง โดยมีสภาร่างรัฐธรรมนูญที่เป็นอิสระร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ทั้งนี้ให้ประชาชนเห็นชอบผ่านการออกเสียงประชามติ

นโยบายที่จะดำเนินการภายในระยะ 4 ปี มีดังนี้

1. นโยบายความมั่นคงของรัฐ
2. นโยบายเศรษฐกิจ
3. นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต
4. นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม
6. นโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
7. นโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

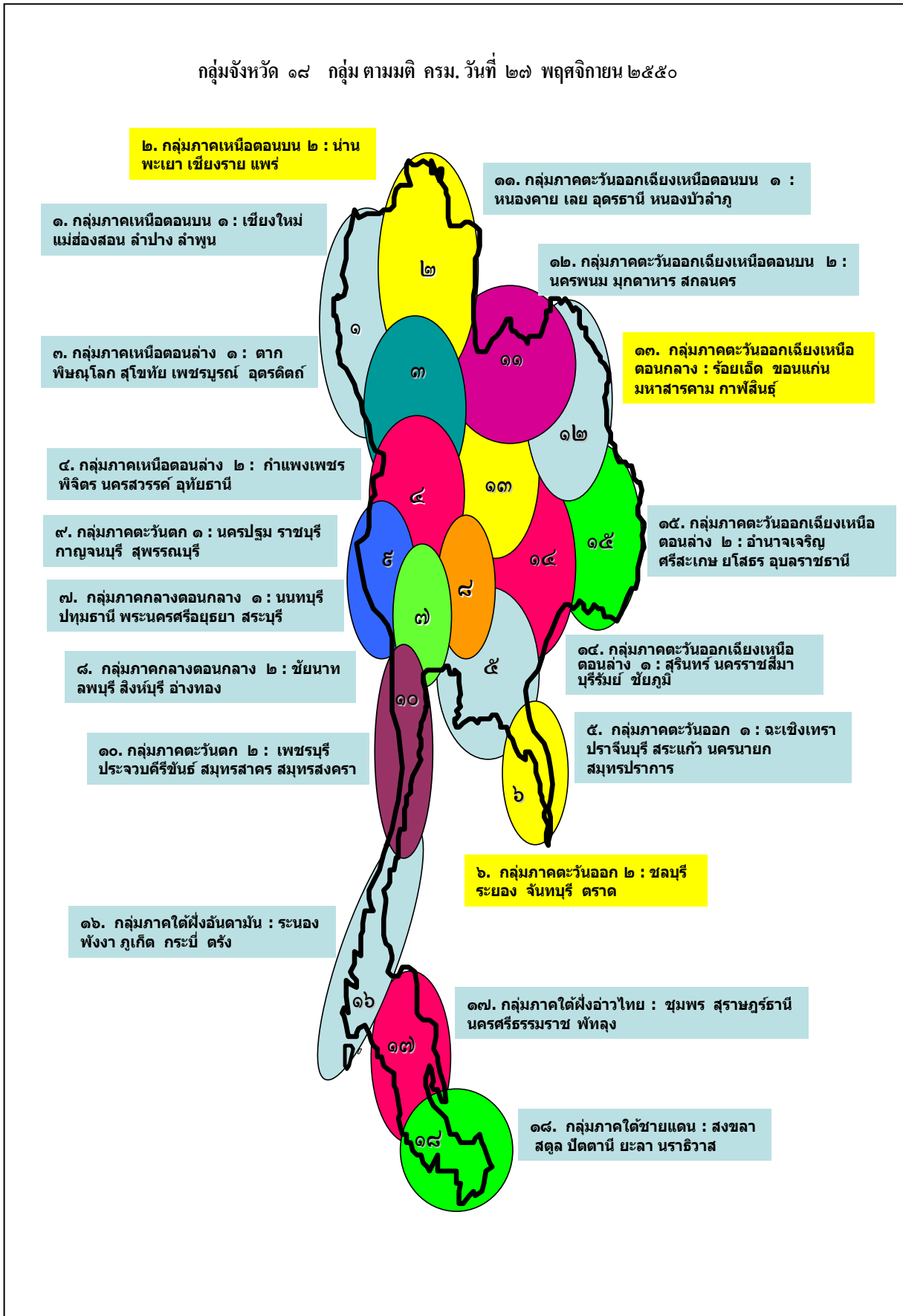
3.1.2 ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดและจังหวัด

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

(กลุ่มจังหวัดร้อยเอ็ด-ขอนแก่น-มหาสารคาม-กาฬสินธุ์)

คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2550 จัดแบ่งกลุ่มจังหวัด เป็น 18 กลุ่มจังหวัด โดยจังหวัดขอนแก่น จัดอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ประกอบด้วย จังหวัดขอนแก่น ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และกาฬสินธุ์ หรือเรียกว่ากลุ่ม “ร้อยแก่นสารสินธุ์” (ร้อย มาจาก ร้อยเอ็ด, แก่น มาจาก ขอนแก่น, สาร มาจาก มหาสารคาม, สินธุ์ มาจาก กาฬสินธุ์)

รูปที่ 7 แสดงการจัดกลุ่มจังหวัด 18 กลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดไว้ว่า
“ศูนย์กลางผลิต การค้า และการลงทุนอุตสาหกรรมแปรรูปพืชอาหาร และพลังงานทดแทนสู่สากล” เป้าหมายการ
 พัฒนา เพื่อ

- (1) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการเกษตร
- (2) เพิ่มการลงทุนของภาคเอกชน และวิสาหกิจ SMEs ในอุตสาหกรรมแปรรูป

การเกษตร และการค้า การบริการ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา
 ไว้ 3 ประเด็น ดังนี้

1) การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตภาคการเกษตร

เป้าประสงค์

- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตร
- เพิ่มมูลค่าและรายได้ภาคการเกษตร
- สร้างความสมดุลของการผลิตระหว่างพืชอาหารและพลังงานทดแทน

กลยุทธ์และแนวทาง โดยการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการผลิตสินค้าภาคเกษตร โดย
 พัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำทั้งในพื้นที่เขตชลประทานและพื้นที่นอกเขตชลประทาน ด้วยการเพิ่ม
 ประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำของแหล่งน้ำต้นทุนตามธรรมชาติและที่ได้พัฒนาขึ้นมา พัฒนาองค์ความรู้และ
 จิตความสามารถของเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าภาคเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาคุณภาพและ
 มาตรฐานการผลิตภาคการเกษตร โดย พัฒนาปรับปรุงปัจจัยการผลิต เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้นและลด
 ต้นทุนการผลิตด้วยการสนับสนุนให้มีการใช้เมล็ดพันธุ์ดี สร้างคุณภาพของสินค้าภาคเกษตรให้มีมาตรฐาน
 เป็นที่ยอมรับของตลาดด้วยการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) การผลิตสินค้าพืช
 อาหารปลอดภัย ส่งเสริมให้เกษตรกรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มคุณภาพและมาตรฐาน สร้างความ
 สมดุลของการใช้พื้นที่ให้เหมาะสมกับการผลิต โดยสนับสนุนให้มีการกำหนดเขตพื้นที่การใช้ที่ดินในการ
 ผลิตสินค้าภาคเกษตร

2) การพัฒนาและเสริมสร้างความพร้อมของพื้นที่ในการส่งเสริมการลงทุน

เป้าประสงค์ พัฒนาพื้นที่ให้เป็นพื้นที่ที่น่าลงทุน

กลยุทธ์และแนวทางการ โดยการปรับปรุงและพัฒนาความพร้อมของพื้นที่ในการรองรับ
 การลงทุน โดยการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการลงทุน (Place) โดยเฉพาะระบบการ
 ขนส่งสินค้า เพื่อเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันการศึกษา/
 ภาคเอกชนวิจัยและพัฒนาการแปรรูปของสินค้าเกษตร (Productivity) ในเชิงผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ เพื่อ
 กระตุ้นการลงทุนของภาคเอกชนและวิสาหกิจ SMEs พัฒนาความพร้อมของแรงงานเพื่อรองรับการลงทุน
 โดยภาครัฐและเอกชน (People) พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการลงทุนของกลุ่มจังหวัดฯ พัฒนาและ
 ส่งเสริมการลงทุนของผู้ประกอบการและวิสาหกิจ SMEs ทั้งรายเดิมและรายใหม่โดยการสนับสนุนของ

ภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องการและพัฒนาเครือข่ายผู้ลงทุน ส่งเสริมให้มีระบบการค้าสินค้าภาคเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร โดยการพัฒนากระบวนการค้าในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย

3) การพัฒนาระบบการบริหารงานกลุ่มจังหวัด

เป้าประสงค์ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มจังหวัด

กลยุทธ์และแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารงานของกลุ่มจังหวัด โดยพัฒนาปัจจัยความพร้อมในการปฏิบัติงานของกลุ่มจังหวัด ให้สามารถรองรับการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านจำนวนบุคลากร วัสดุ/ครุภัณฑ์ เพื่อการปฏิบัติ พัฒนาและปรับปรุงระบบงานด้านการบริหารจัดการแผนพัฒนาจังหวัด โดยการพัฒนากระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพเครือข่ายการบริหารแผน การพัฒนาสมรรถนะความรู้ของบุคลากรและเครือข่ายโดยผ่านกระบวนการฝึกอบรมและการทำกิจกรรมร่วมกัน

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น

ประเด็นท้าทายต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

(1) ด้านเศรษฐกิจ

- ◆ จะปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรของจังหวัดอย่างไร เพื่อให้
 - ▶ มีมูลค่าเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
 - ▶ มีความปลอดภัยตามมาตรฐาน (Food Safety)
 - ▶ สอดคล้องกับสภาพดินและภูมิอากาศในพื้นที่
 - ▶ เชื่อมโยงกับการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่มีอยู่ และที่ควรจะเกิดขึ้นในอนาคต
- ◆ จะส่งเสริมให้เกิดการลงทุนภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดอย่างไร เพื่อให้
 - ▶ เกิดการลงทุนที่เป็นประโยชน์ต่อจังหวัดในด้าน
 - การใช้วัตถุดิบในพื้นที่หรือในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง
 - การสร้างงาน/สร้างรายได้ให้กับคนในพื้นที่
 - การสร้างภาคบริการที่ต่อเนื่องในพื้นที่
 - ▶ ไม่สร้างปัญหาผลกระทบต่อด้านมลภาวะในพื้นที่
- ◆ จะพัฒนาเพื่อเสริมบทบาทความเป็นพื้นที่จุดตัดของเส้นทางการพัฒนาตามแนว EWEC ได้อย่างไร เพื่อให้
 - ▶ เกิดความเป็นเมืองศูนย์กลางเจริญในระดับอนุภาคลุ่มน้ำโขง
 - ▶ เกิดการพัฒนาภาคการผลิตและภาคบริการต่อเนื่องได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- ◆ จะส่งเสริมด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวตามศักยภาพที่มีอยู่ได้อย่างไร เพื่อให้
 - ▶ เพิ่มรายได้ให้กับจังหวัด
 - ▶ เป็นแหล่งสร้างงานสร้างรายได้ให้กับประชาชนของจังหวัดเพิ่มเติม
 - ▶ เป็นปัจจัยเสริมสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นต่อผู้ที่มาลงทุนในจังหวัด
- ◆ จะพัฒนาสร้างสินค้า OTOP ของจังหวัดอย่างไร เพื่อให้
 - ▶ เป็นแหล่งสร้างงาน สร้างรายได้/เสริมให้กับประชาชนของจังหวัด
 - ▶ เกิดสินค้าเป็นเอกลักษณ์จากรากฐานทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัด และสามารถขยายเป็นการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่เป็นแหล่งดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยวในจังหวัด

(2) ด้านสังคม

- ◆ จะยกระดับคุณภาพชีวิต และคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างไร เพื่อให้
 - ▶ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
 - ▶ สามารถได้รับผลจากการเร่งรัดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจทั้งในระยะสั้น และระยะยาว
- ◆ จะลดหรือขจัดปัญหาสังคมที่สำคัญทั้งในปัจจุบันและมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ได้อย่างไร เพื่อให้
 - ▶ ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ◆ จะเสริมสร้างครอบครัว/ชุมชนที่เข้มแข็ง ที่มีภูมิคุ้มกันและมีความสามารถในการรองรับกับภาวะความเปลี่ยนแปลงได้อย่างถูกต้องเหมาะสมได้อย่างไร เพื่อให้
 - ▶ ลดการจัดการและงบประมาณที่ภาคราชการจะต้องเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหา
 - ▶ เกิดระบบการคุ้มครองทางสังคมในระดับชุมชนที่มีประสิทธิภาพ เสริมกับระบบที่ต้องบริหารจัดการโดยภาคราชการ

(3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ◆ จะฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดได้อย่างไร เพื่อให้
 - ▶ เป็นฐานทรัพยากรทางการพัฒนาต่างๆ ของจังหวัดได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน
 - ▶ ปัญหาผลกระทบต่อเนื่องจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากร เช่น ปัญหาน้ำท่วม และภัยแล้ง ฯลฯ
- ◆ จะขจัดปัญหาที่อาจสร้างความเสื่อมโทรมของทรัพยากรให้เพิ่มขึ้นได้อย่างไร เพื่อให้
 - ▶ ลดภาระที่ภาคราชการจะต้องเข้าไปจัดการเพื่อแก้ไขปัญหา
 - ▶ สามารถที่จะใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในปัจจุบันในการพัฒนาตามศักยภาพ และข้อจำกัดที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(4) ด้านความมั่นคง

- ◆ จะเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าไปจัดการกับปัญหาด้านความมั่นคงในรูปแบบใหม่ได้อย่างไร เพื่อให้
 - ▶ ปัญหาเหล่านี้ไม่สร้างผลกระทบจนกลายเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญและกระทบต่อภาพลักษณ์ของจังหวัด
 - ▶ ปัญหาเหล่านี้ไม่ไปสร้างปัญหาให้พื้นที่อื่นๆ ของประเทศ

- ◆ จะใช้มาตรการด้านพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดในการเข้าไปเสริมการป้องกัน/ขจัดปัญหาด้านความมั่นคงในรูปแบบใหม่ได้อย่างไร เพื่อให้
 - ▶ เกิดการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ และเป็นการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน
 - ▶ เกิดการเชื่อมโยงการพัฒนาในด้านต่างๆ เข้ากับการป้องกันปัญหาด้านความมั่นคงในรูปแบบใหม่อย่างเป็นระบบ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่นกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาไว้ว่า “ขอนแก่นเมืองน่าอยู่ เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงเครือข่ายการค้า การลงทุน การบริการ และการคมนาคมขนส่งในภูมิภาคสู่สากล” โดยมุ่งเน้นในการพัฒนาจังหวัดขอนแก่นใน 3 ระดับ (3H) คือ

1. ระดับชุมชน เพื่อสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง มีความสุข (Happiness community)
2. ระดับเมือง เพื่อมุ่งสู่การเป็นนครน่าอยู่ (Healthy City)
3. ระดับภูมิภาค เพื่อก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคด้านเศรษฐกิจ การคมนาคม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Hub of Region)

เป้าหมายหลักในการพัฒนาจังหวัดขอนแก่น (Strategic goal) กำหนดไว้ดังนี้

1. เป็นศูนย์กลางด้านบริการและการลงทุนของภูมิภาค มีโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรองรับการเติบโต สร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ให้เติบโตอย่างยั่งยืนในสาขาที่สอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัด
2. เป็นศูนย์บริการสาธารณสุขระดับนานาชาติ มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งในเมืองและท้องถิ่นชนบท (GPH) ประชาชนมีโอกาสทางการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีสุขภาพกาย ใจและอารมณ์ดี มีครอบครัวที่อบอุ่น มีชุมชนที่เข้มแข็ง และมีวิถีทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์
3. มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการดูแลรักษาและบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ และเพียงพอต่อการสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับเมือง และระดับภูมิภาค
4. มีความมั่นคงและปลอดภัยทางด้านชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีความสุข และภาคธุรกิจมีความมั่นใจในการลงทุน โดยมุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพการป้องกัน การจัดการและการช่วยเหลือฟื้นฟู
5. เป็นจังหวัดต้นแบบของการบริหารราชการที่มุ่งเน้นการบูรณาการและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ท้องถิ่น เอกชน กลุ่มจังหวัดและการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อการบริหารงานจังหวัดที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสร้างประโยชน์ให้กับทุกภาคส่วนอย่างสมดุล

รูปที่ 9 แสดงเป้าประสงค์หลัก (Goals) ในการพัฒนาจังหวัดขอนแก่น

ระดับการพัฒนา	มิติการพัฒนา				
	เศรษฐกิจ	สังคม	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ความมั่นคงและความปลอดภัย	การบริหารจัดการภาครัฐ
ระดับภูมิภาค (Hub of Region)	1 เป็นศูนย์กลางด้านบริการและการลงทุนของภูมิภาค มีโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรองรับการเติบโต สร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ให้เติบโตอย่างยั่งยืนในสาขาที่สอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัด		3 มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการดูแลรักษาและบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ และเพียงพอต่อการสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับเมือง และระดับภูมิภาค	4 มีความมั่นคงและปลอดภัยทางด้านชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีความสุข และภาคธุรกิจมีความมั่นใจในการลงทุน โดยมุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพการป้องกัน การจัดการ และการช่วยเหลือฟื้นฟู	5 เป็นจังหวัดต้นแบบของการบริหารราชการที่มุ่งเน้นการบูรณาการและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคราชการ ท้องถิ่น เอกชน กลุ่มจังหวัด และการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อการบริหารงานจังหวัดที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสร้างประโยชน์ให้กับทุกภาคส่วนอย่างสมดุล
ระดับเมือง (Healthy City)	2 เป็นศูนย์บริการสาธารณสุขระดับนานาชาติ มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งในเมืองและท้องถิ่นชนบท (GPH) ประชาชนมีโอกาสด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีสุขภาพกาย ใจ และอารมณ์ดี มีครอบครัวที่อบอุ่น มีชุมชนที่เข้มแข็ง และมีวิถีทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์				
ระดับชุมชน (Happiness community)					

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงและมีความสามารถทางการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 3: การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 4: การเสริมสร้างความมั่นคง และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ยุทธศาสตร์ที่ 5: การพัฒนาการบริหารภาครัฐ

รูปที่ 10 แสดงกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น

3.1.3 นโยบายนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (ดร.พงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์)

ดร.พงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้แถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2555 โดยมีนโยบายการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ใน 6 นโยบาย ดังนี้

1. นโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพคนและสังคม

เป้าหมายจะพัฒนาคนให้มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ มีคุณธรรม และจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีสุขภาวะดีขึ้นทั้งทางร่างกาย จิตใจ และพัฒนาสังคมคนขอนแก่นให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง และมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทร สำหรับเป็นทุนทางสังคมในการพัฒนาขอนแก่นให้ไปสู่เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย

1.1 พัฒนาคุณภาพคนทุกกลุ่มวัยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สามารถปรับตัวรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการนำหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และเป็นพลังทางสังคมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1.2 เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมไทยแก่เด็ก และเยาวชน ให้ตระหนักถึงคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ด้วยการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ อยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความสามัคคี ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและวัฒนธรรมที่งดงามของไทย และสร้างค่านิยมให้ภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย เพื่อเป็นฐานในการก้าวไปสู่สังคมคุณภาพ

1.3 เสริมสร้างสุขภาพให้คนมีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ ด้วยการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพอย่างครบวงจร เน้นการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพชุมชนในการเฝ้าระวังและการจัดการกับโรคอุบัติใหม่และโรคระบาดซ้ำให้ทันต่อสถานการณ์ สนับสนุนการสร้างระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ส่งเสริมการแพทย์ทางเลือก ส่งเสริมบทบาทและเพิ่มขีดความสามารถของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้เป็นนักจัดการสุขภาพชุมชน ให้สามารถเป็นกำลังสำคัญในการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน

1.4 เสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้กับประชาชน เยาวชนทั่วไป และเยาวชนกลุ่มเสี่ยง ไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และส่งเสริม สนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นระบบครบวงจร ทั้งด้านการป้องกัน การปราบปราม การบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

1.5 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการเล่นกีฬาเพื่อออกกำลังกาย และพัฒนากีฬาที่มีศักยภาพไปสู่กีฬาอาชีพ รวมถึงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านนันทนาการกีฬาให้ได้มาตรฐานสากล ทั้งด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สนามกีฬา วัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการเล่นกีฬา และรองรับการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ

1.6 ฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่นที่งดงาม อนุรักษ์ ทำนุบำรุง และบูรณะแหล่งศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ให้เป็นมรดกของคนรุ่นต่อไป

2. นโยบายด้านการพัฒนาการศึกษา

โดยจะพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานการศึกษาของชาติ จัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐาน โดยจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน และการบริหารที่เน้นสถานศึกษาเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาที่สาม ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาในและนอกระบบให้มีคุณภาพ และพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาคนให้เป็นทุนทางสังคมในการพัฒนาประเทศต่อไป โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย

2.1 พัฒนาหลักสูตรและปรับกระบวนการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านและเชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการการเรียนรู้ให้หลากหลาย ทั้งด้านวิชาการ ทักษะชีวิต และนันทนาการ ที่ครอบคลุมทั้งด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา วัฒนธรรม ศาสนา และประชาธิปไตย

2.2 พัฒนาระบบการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ คู่คุณธรรม มุ่งการสร้างจริยธรรมในระดับปัจเจกบุคคล สร้างความตระหนักในสิทธิและหน้าที่

2.3 พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยสนับสนุนให้มีระบบการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

2.4 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดให้มีคุณภาพ และพอเพียงกับสาขาวิชาที่ขาดแคลน

2.5 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาในและนอกระบบครอบคลุมทุกช่วงวัย ให้มีคุณภาพ และพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. นโยบายการพัฒนาเมืองและชุมชน

เป้าหมายเพื่อรองรับการเป็นเมืองศูนย์กลางการค้า การบริการ และการลงทุนของภูมิภาค และประตูสู่อินโดจีน ให้จังหวัดขอนแก่นมีระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ที่ได้มาตรฐาน ประชาชนได้รับบริการด้านการคมนาคมที่ทั่วถึง สะดวก และปลอดภัย มีระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่พร้อม บริหารจัดการสถานีขนส่งผู้โดยสารแบบมีส่วนร่วม ให้ประชาชนได้รับความสะดวก ปลอดภัย และพึงพอใจในการรับบริการ โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย

3.1 พัฒนาระดับโครงข่ายเส้นทางคมนาคมขนส่งเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ให้ได้มาตรฐานตามหลักวิศวกรรมจราจร และมาตรฐานการป้องกันอุบัติเหตุทางถนนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2 พัฒนาเส้นทางเข้าสู่แหล่งเกษตรกรรม ให้เกษตรกรใช้ในการลำเลียงขนส่งผลผลิตทางการเกษตร สู่แหล่งชุมชนและกระจายสินค้าไปยังแหล่งจำหน่ายอย่างทั่วถึง รวดเร็ว

3.3 พัฒนาเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้บริการของสถานีขนส่งผู้โดยสารที่ได้รับถ่ายโอน ให้มีมาตรฐาน สะดวก และปลอดภัย

3.4 ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาระบบเครือข่ายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตเมืองและชุมชน ด้วยการบูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และให้ชุมชนมีส่วนร่วมเสริมสร้างความร่วมมือและสร้างเครือข่ายช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างท้องถิ่น ส่วนราชการ องค์กรเอกชน และชุมชน ให้การช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทันทีทันที่

3.5 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสาธารณูปการ และสาธารณูปโภคให้ทั่วถึง ตามศักยภาพความพร้อม และเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

4. นโยบายด้านการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

เป้าหมายจะพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจระดับชุมชนให้เข้มแข็ง และสามารถแข่งขันได้ ให้มีการรวมกลุ่มอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ ชุมชนสามารถบริหารจัดการและขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างครบวงจร ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป และการตลาด ผ่านเครือข่ายการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาจากทุกภาคส่วน ควบคู่ไปกับ การพัฒนาชุมชนพึ่งตนเอง ช่วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และพร้อมรองรับการเติบโตสู่การเป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาค โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย

4.1 ส่งเสริม พัฒนา และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่มีอยู่แล้ว ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพสามารถเชื่อมโยงธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชน พัฒนามาตรฐานบริการด้านการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน ส่งเสริมกิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว

4.2 ส่งเสริมการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร และลดต้นทุนทางการเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรทำการเกษตรด้วยระบบเกษตรยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สนับสนุนการผลิตและบริการของชุมชนในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร อาหาร และพลังงาน

4.3 ส่งเสริม สนับสนุน ให้ประชาชนทั่วไป และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส มีอาชีพและรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ โดยการฝึกอาชีพและสนับสนุนปัจจัยในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมตามศักยภาพและความต้องการ

4.4 ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างครบวงจร ตั้งแต่กระบวนการผลิต การแปรรูป การออกแบบ การบรรจุภัณฑ์ และการตลาด โดยเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มอาชีพตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่เพื่อพัฒนาไปสู่วิสาหกิจชุมชน

5. นโยบายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายจะพัฒนาเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของฐานทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเป็นฐานการผลิตภาคเกษตร เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ และสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ ให้สามารถป้องกันปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งได้ เพื่อเป็นฐานการผลิตของชุมชน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย

5.1 สนับสนุน ส่งเสริมการฟื้นฟู รักษาป่าต้นน้ำลำธาร และการปลูกป่า เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ และความหลากหลายทางชีวภาพ

5.2 พัฒนา ปรับปรุง และฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในแหล่งน้ำที่มีศักยภาพ ในการกักเก็บน้ำ เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนน้ำ และบรรเทาอุทกภัย จัดหาแหล่งน้ำในระดับไร่นาและ ชุมชนอย่างทั่วถึง เพื่อให้เพียงพอต่อการเกษตร อุปโภค และบริโภค

5.3 พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะและน้ำเสียชุมชน โดยส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัด แยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุด สนับสนุนและพัฒนาระบบการจัดการขยะแบบครบวงจร เสริมสร้างองค์ความรู้แก่ชุมชนในการจัดการน้ำเสียในชุมชน และพัฒนาเครือข่ายชุมชนในการเฝ้าระวังและ แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน

5.4 เสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถของชุมชน ในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนตามความเหมาะสมแต่ละพื้นที่ โดยสร้างชุมชนต้นแบบในการ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้อัตลักษณ์อยู่ร่วมกับระบบนิเวศอย่างเกื้อกูล

6. นโยบายด้านการบริหารจัดการที่ดี

เป้าหมายเพื่อจะพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้เป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง มีระบบบริหารจัดการที่ดี บุคลากรมีความพร้อมและความสามารถในการเรียนรู้ คิดริเริ่ม เปลี่ยนแปลง และ ปรับตัวได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ สามารถให้บริการสาธารณะที่ตอบสนองต่อความต้องการ ของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่เน้นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยยึดหลักการ ธรรมภิบาล ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 โดยมีแนวทางการ พัฒนาที่สำคัญ ประกอบด้วย

6.1 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเทคโนโลยี ระบบสารสนเทศ และนวัตกรรมสมัยใหม่ ใน การปฏิบัติงาน และให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน

6.2 พัฒนาเพิ่มขีดความสามารถการบริหารจัดการการเงินการคลังให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้

6.3 พัฒนาขีดสมรรถนะของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้มีคุณภาพสูง มีคุณธรรม จริยธรรมทาง อาชีพ และมีความรับผิดชอบ เพื่อให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการและการให้บริการสาธารณะ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งพัฒนาใน 4 ด้าน คือ ทันทต่อการเปลี่ยนแปลง มีส่วนร่วม เก่ง และดี

6.4 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนากระบวนการชุมชนเข้มแข็งให้เกิดพลังของคนในชุมชน และมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในการพัฒนา และแก้ไขปัญหา

3.2 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามที่กฎหมายกำหนด

3.2.1 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2549

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2549 หมวด 2 กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไว้ดังนี้

มาตรา 17 ภายใต้บังคับ มาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

(3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(5) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(6) การจัดการศึกษา

(7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

(8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

(9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

(10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

(11) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม

(12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ

(13) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ

(14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

(15) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคล

อื่นหรือจากสหการ

(16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง

(18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

(19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อ

(20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ

(21) การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร

(22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(23) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด

(24) จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนา ท้องถิ่น

(26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอื่น

(27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

(28) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็น อำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศ กำหนด

3.2.2 ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 23

พฤศจิกายน 2552 เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การ บริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 2)

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ยกเลิกข้อกำหนด เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่นของ รัฐขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ลง วันที่ 13 สิงหาคม 2546 โดยให้ยกเลิกวรรคหนึ่งและวรรคสองของข้อ 3 ดังนี้

ข้อ 3 วรรคหนึ่ง การสนับสนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดจะกระทำได้ ในกรณีที่เร่งด่วนและจำเป็นหากไม่ดำเนินการจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประชาชน

ข้อ 3 วรรคสอง การให้การสนับสนุนแก่ประชาคม องค์กรประชาชน ควรเป็นไปในลักษณะ ของการส่งเสริมความสามารถดำเนินการ โดยใช้ศักยภาพของตนเองในการบริหารจัดการในลักษณะของการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ โดยไม่ให้การสนับสนุนในลักษณะของการให้สิ่งของ หรือการเข้าไป ดำเนินการแทน

3.2.3 ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ 13

สิงหาคม 2546 เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไว้ดังนี้

ข้อ 1 ลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัด

- (1) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด
- (2) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่อปท.อื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง
- (3) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่อง หรือมีผู้ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า 1 แห่งขึ้นไป

ข้อ 2 ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามข้อ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรจะดำเนินการเพื่อให้เป็นไปในลักษณะ ดังนี้คือ

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนจังหวัด โดยการสร้างและพัฒนาระบบการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดเพื่อนำไปสู่การใช้จ่ายงบประมาณในการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสมดุลและคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ
- (2) การก่อสร้างและบำรุงรักษาโครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ หรือมีการเกี่ยวเนื่องหลายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือในลักษณะที่เป็นเครือข่ายหลักในการเชื่อมโยงกับแผนงานโครงการที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด
- (3) การจัดการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนและในระดับจังหวัด และไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายศักยภาพและมุ่งต่อผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด
- (4) การส่งเสริมจารีต ประเพณี วัฒนธรรม การท่องเที่ยว การส่งเสริมการลงทุนและการพาณิชย์กรรมของจังหวัด
- (5) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลรวม การดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด
- (6) ให้บริการด้านเทคนิค วิชาการ เครื่องมือ เครื่องจักรกล บุคลากร แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(7) ดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับบริการถ่ายโอนภารกิจตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมถ่ายโอนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ต้องทำ

ข้อ 3 การสนับสนุนงบประมาณให้แก่ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จะกระทำได้แต่เฉพาะกรณี ที่อยู่ในอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะต้องดำเนินการเอง แต่ไม่สามารถดำเนินการเองได้ เนื่องจากเป็นการปฏิบัติซึ่งจะต้องใช้เทคนิควิชาการสูง และหน่วยงานของรัฐนั้น มีความสามารถที่จะดำเนินการได้ดีกว่า และผลของการให้การสนับสนุนนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

การสนับสนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดจะกระทำได้ในกรณีที่เร่งด่วน และจำเป็นหากไม่ดำเนินการจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประชาชน

การให้การสนับสนุนแก่ประชาคม องค์กรประชาชน ควรเป็นไปในลักษณะของการส่งเสริมความสามารถดำเนินการ โดยใช้ศักยภาพของตนเองในการบริหารจัดการในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ โดยไม่ให้การสนับสนุนในลักษณะของการให้สิ่งของ หรือการเข้าไปดำเนินการแทน

3.3 ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนา

3.3.1 การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกและพลังงาน ภาวะโลกร้อนทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม สภาพภูมิอากาศแปรปรวน ภัยธรรมชาติมีความรุนแรงมากขึ้น มีโอกาสเกิดได้ทั้งภาวะฝนทิ้งช่วง ขาดแคลนน้ำ ภัยแล้ง และภาวะฝนตกหนัก น้ำท่วมฉับพลัน เกิดการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล ระบบนิเวศจะอ่อนแอ เกิดการสูญเสียน้ำที่ป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ ภาวะโลกร้อนยังส่งผลให้เกิดการขาดแคลนน้ำ และโรคระบาดเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพของประชากร นอกจากนี้ระดับคาร์บอนไดออกไซด์และอุณหภูมิที่สูงขึ้น การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช จะส่งผลกระทบต่อระบบการเพาะปลูกและปริมาณผลผลิตทางการเกษตรทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนอาหาร และความเสียหายของพืชผลทางการเกษตรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจให้กับประเทศที่มีภาคเกษตรเป็นแหล่งรายได้สำคัญ การพัฒนาจะต้องเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นให้สมบูรณ์ และคงความหลากหลายทางชีวภาพ มีความพร้อมในการปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง ให้ความรู้ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการลดก๊าซเรือนกระจกบนฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนร่วมกับประชาคมโลกในการแก้ปัญหาภาวะโลกร้อน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3.3.2 การเปลี่ยนแปลงสถานะด้านสังคม โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ส่งผลกระทบคือขาดแคลนแรงงานหนุ่มสาวที่จะเข้ามาทดแทน การย้ายถิ่นของแรงงานข้ามชาติทั้งแรงงานที่มีฝีมือและไร้ฝีมือเพื่อทดแทนกำลังแรงงาน และการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุจะมีรายจ่ายด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น ทำให้งบประมาณสำหรับการลงทุนพัฒนาด้านอื่น ๆ ลดลง ดังนั้นจะต้องเตรียมความพร้อมด้านระบบสวัสดิการสังคมเพื่อ

รองรับการปรับตัวเข้าสู่โครงสร้างผู้สูงอายุ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีอาชีพทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีคุณค่าต่อสังคม

3.3.3 กระแสนิยมและการแพร่ขยายของวัฒนธรรมโลก คนหนุ่มสาวมีค่านิยมการบริโภคตามวัฒนธรรมตะวันตก ส่งผลให้เกิดการใช้ยาสูบเพื่อเย็บ เทียวเตร่ คี๋มสุรา ดิดการพนัน และขาดการออม รวมทั้งปัญหาเยาวชนติดเกมส์คอมพิวเตอร์ และการมั่วสุมทางเพศในแหล่งบันเทิง ทำให้แรงยึดเหนี่ยวทางประเพณีและวัฒนธรรมลดลง จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการรื้อฟื้นประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นฐานการสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชน และการพัฒนาคนให้มีความรอบรู้ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

3.3.4 ประเด็นปัญหาสำคัญของจังหวัดขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ประสบปัญหาภัยธรรมชาติเป็นประจำทุกปี เช่น ภัยแล้ง และน้ำท่วม ซึ่งเพิ่มความรุนแรงและมีระยะเวลายาวนานมากขึ้น ส่งผลกระทบกับประชาชนส่วนใหญ่ของจังหวัดที่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม นอกจากนี้ยังมีปัญหาทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม และการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ถูกหลักวิชาการ โดยปัญหาสำคัญมีดังนี้

1. ปัญหาภัยแล้ง จังหวัดขอนแก่นประสบปัญหาภัยแล้งเป็นประจำทุกปี ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภค และการเกษตร ซึ่งสามารถแบ่งพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง 4 ระดับ คือ

1) พื้นที่เสี่ยงภัยสูง เนื้อที่ประมาณ 1,846,409 ไร่ หรือร้อยละ 27.8 ของพื้นที่จังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ด้านทิศใต้ของอำเภอเมืองขอนแก่น ทิศใต้ของอำเภอบ้านฝาง และอำเภอหนองเรือ ทิศตะวันตกของอำเภอพระยืน และครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งหมดของอำเภอมัญจาคีรี ชนบท แวงน้อย แวงใหญ่ พล โภค โภธิไชย โนนศิลา และบางส่วนของเขตพื้นที่ อำเภอบ้านไผ่ หนองสองห้อง และเปือยน้อย

ปี 2554 มีหมู่บ้านเสี่ยงภัยแล้ง จำนวน 511 หมู่บ้าน

2) พื้นที่เสี่ยงภัยปานกลาง เนื้อที่ประมาณ 3,554,170 ไร่ หรือร้อยละ 53.5 ของพื้นที่จังหวัด ส่วนใหญ่กระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัด ปี 2554 มีหมู่บ้านเสี่ยงภัยแล้ง จำนวน 1,123 หมู่บ้าน

3) พื้นที่เสี่ยงภัยน้อย เนื้อที่ประมาณ 149,626 ไร่ หรือร้อยละ 2.3 ของพื้นที่จังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด ในเขตพื้นที่อำเภอภูเวียง ภูผาม่าน และชุมแพ ปี 2554 มีหมู่บ้านเสี่ยงภัยแล้ง จำนวน 697 หมู่บ้าน

4) พื้นที่เสี่ยงภัยน้อยที่สุด มีเนื้อที่ประมาณ 1,073,329 ไร่ หรือร้อยละ 16.1 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด ส่วนใหญ่อยู่ในเขตบริเวณพื้นที่โครงการชลประทานหนองหวาย และบริเวณใกล้เคียงกับลำน้ำและแหล่งน้ำหลัก

2. ปัญหาดินเค็ม พื้นที่ที่ประสบปัญหาดินเค็ม มีประมาณ 2 ล้านไร่ หรือร้อยละ 29.4 ของพื้นที่จังหวัด โดยมีพื้นที่ดินเค็มอยู่ในเขตอำเภอด้านตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นที่ราบลุ่มน้ำชี ได้แก่ อ.เมืองขอนแก่น บ้านฝาง พระยืน ชนบท บ้านไผ่ มัญจาคีรี พล หนองสองห้อง บ้านแฮด โนนศิลา และเปือยน้อย โดยเป็นดินเค็มระดับเล็กน้อยถึงปานกลางประมาณ 1.9 ล้านไร่ และระดับมากถึงมากที่สุดประมาณ 0.1 ล้านไร่ นอกจากนี้ ยังมีพื้นที่สูงที่มีชั้นหินเกลือรองรับอยู่ด้านล่างกระจายอยู่ในเขตอำเภอ

ต่าง ๆ ได้แก่ อ.เมืองขอนแก่น บ้านฝาง แวงน้อย พล หนองสองห้อง น้ำพอง และซำสูง ทำให้ไม่สามารถทำการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยไม่ถูกหลักสุขาภิบาล จังหวัดขอนแก่น มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด 225 แห่ง มีปริมาณขยะประมาณ 1,000 ตัน/วัน มีขยะที่ได้รับการจัดการอย่างถูกหลักสุขาภิบาลประมาณ ร้อยละ 30.25 โดยมีระบบกำจัดที่ถูกหลักสุขาภิบาลเพียง 7 แห่ง รองรับปริมาณขยะได้ประมาณ 300 ตัน/วัน ขยะส่วนที่เหลือยังมีการจัดการที่ไม่ถูกหลักวิชาการ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

3.3.5 สภาพปัญหาในครัวเรือนและชุมชน องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ใน 26 อำเภอ จำนวน 4,942 ราย เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยกำหนดคำถามไว้ 12 ข้อ ผลจากการสำรวจ พบว่าสภาพปัญหาที่สำคัญในครัวเรือนและชุมชนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้

1. ปัญหาหนี้สิน
2. ปัญหาภัยแล้ง
3. ปัญหาขาดแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค เลี้ยงสัตว์ และการเกษตร
4. ปัญหาด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งไม่สะดวก
5. ปัญหาไม่มีอาชีพและงานทำ
6. ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่มีที่ทิ้งขยะ น้ำเน่าเสีย ไม่มีระบบระบายน้ำ
7. ปัญหายาเสพติด
8. ปัญหาป่าไม้ถูกทำลาย
9. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย
10. ปัญหาด้านการศึกษา และขาดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
11. ปัญหาอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
12. ปัญหาน้ำท่วมพื้นที่การเกษตร

ตารางที่ 32 ผลการสำรวจปัญหาในครัวเรือนและชุมชนในจังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2554

ประเด็นปัญหา	(\bar{x})	Std.	แปรผล
1. ปัญหาด้านเส้นทางคมนาคมขนส่งไม่สะดวก	3.67	1.113	มาก
2. ปัญหาขาดแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภค เลี้ยงสัตว์และการเกษตร	3.74	1.151	มาก
3. ปัญหาป่าไม้ถูกทำลาย	3.31	1.279	น้อย
4. ปัญหาไม่มีอาชีพและงานทำ	3.55	1.081	มาก
5. ปัญหาน้ำท่วมพื้นที่การเกษตร	2.94	1.284	
6. ปัญหาภัยแล้ง	3.83	1.069	มาก
7. ปัญหายาเสพติด	3.31	1.268	น้อย
8. ปัญหาอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน	2.94	1.165	น้อย
9. ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่มีที่ทิ้งขยะ น้ำเน่าเสีย ไม่มี ระบบระบายน้ำ เป็นต้น	3.36	1.305	มาก
10. ปัญหาด้านการศึกษา และขาดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	3.06	1.213	น้อย
11. ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย	3.18	1.086	มาก
12. ปัญหาหนี้สิน	4.13	0.861	มาก

3.4 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ด้วยเทคนิค SWOT Analysis มีดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีทรัพยากรบุคลากรหลากหลายสาขาอาชีพ มีอุปกรณ์และเครื่องมือที่ครบทุกด้าน พร้อมสนับสนุนการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่
2. เป็นองค์กรที่สามารถกำหนดทิศทาง นโยบาย แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น และการบริหารจัดการได้อย่างเป็นเอกภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่
3. ตั้งอยู่ในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นประตูอินโดจีนและเป็นเมืองศูนย์กลางการพัฒนาในหลาย ๆ ด้านของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งด้านการคมนาคมขนส่ง ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข และยังเป็นที่ตั้งของส่วนราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และสถาบันการเงิน องค์กรธุรกิจ ที่พร้อมจะให้การส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในอนาคตต่อไป
4. เป็นองค์กรที่ใกล้ชิดประชาชนโดยตรง สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเป็นเอกภาพ
5. จังหวัดขอนแก่น มีประเพณีผูกเสี่ยว ที่เป็นวัฒนธรรมที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและโดดเด่น
6. จังหวัดขอนแก่น มีแหล่งพลังงาน เช่น ก๊าซธรรมชาติ พลังงานไฟฟ้า ที่สามารถรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมและธุรกิจบริการได้

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. บุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต้องใช้ทักษะความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ รวมทั้งระบบบริการที่มีเทคนิคและเทคโนโลยีสมัยใหม่
2. มีเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งจังหวัด งบประมาณในการพัฒนาจึงกระจายทุกพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ ที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากได้
3. ขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน เช่น นักวิจัย นักการศึกษานักวิเคราะห์และประเมินผล และบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน

โอกาส (Opportunity)

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 กำหนดให้รัฐต้องให้อิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง

2. นโยบายการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2549 กำหนดบทบาท ภารกิจ หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชัดเจนมากขึ้น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปรับระบบการบริหารงานเพื่อรองรับภารกิจถ่ายโอน

3. นโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดี

4. นโยบายรัฐบาลสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะของท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

5. นโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น โดยสร้างดุลยภาพระหว่างการกำกับดูแลและความเป็นอิสระของท้องถิ่นในการบริหารจัดการงบประมาณและบุคลากรของท้องถิ่น

6. นโยบายกองทุนพัฒนาสตรี จะสร้างโอกาสในการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ให้แก่สตรี รวมถึงการพัฒนาศักยภาพสตรีและเครือข่ายสตรีให้เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

อุปสรรคหรือภาวะคุกคาม (Threats)

1. ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ด้านการมีส่วนร่วม การตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ขอนแก่นประสบภัยธรรมชาติตามฤดูกาลซ้ำซาก เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม และเกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน และป่าไม้ เป็นต้น

3. ปัญหาการไหลบ่าของกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลต่อสังคม และวัฒนธรรม อาทิ วัยรุ่นรับวัฒนธรรมตะวันตกมากเกินไป ทำให้ไม่มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น และมีพฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป

4. การกำหนดภาระหน้าที่ความรับผิดชอบในการพัฒนาโดยยึดพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ชัดเจน ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

5. การเพิ่มของประชากรแฝงที่เข้ามาอาศัยในชุมชนเมือง และการขยายตัวของตัวเมือง ทำให้เกิดปัญหาสังคมเพิ่มมากขึ้น เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด และปัญหาแรงงานต่างด้าว เป็นต้น

6. แนวโน้มราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซที่สูงขึ้นส่งผลกระทบต่อการค้ารงชีวิตและประกอบอาชีพของประชาชน

7. โรคอุบัติใหม่ร้ายแรง เช่น โรคไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่ โรคไข้หวัดนก โรคไข้เลือดออก คุกคาม สุขภาวะของประชาชน

8. การเปิดประชาคมอาเซียน อาจทำให้มีแรงงานและผู้ประกอบการจากต่างชาติ เข้ามาแข่งขันในประเทศมากขึ้น

